

LA GESTIÓ DE RESIDUS ESPECIALS A LES DEIXALLERIES

EN AQUESTA FITXA TROBAREU INFORMACIÓ I ALGUNES RECOMANACIONS A TENIR EN COMPTE AMB ELS RESIDUS PERILLOsos A LES DEIXALLERIES

Introducció

D'entre tots els residus que pot acceptar una deixalleria, els residus especials suposen un important fracció i que està sotmesa a condicions específiques.

Els residus especials es defineixen com a aquells que presenten una o diverses característiques de perillositat. Aquestes característiques estan definides al [Reglament 1357/2014](#):

- **HP 1 - “Explosiu”**: residus que per reacció química poden desprendre gasos a una temperatura, pressió i velocitat tals que poden causar danys.
- **HP 2 - “Comburent”**: residus que generalment alliberant oxigen poden provocar o facilitar la combustió d'altres substàncies.
- **HP 3 - “Inflamable”**: poden ser residus líquids, gasosos i sòlids inflamables, residus líquids o sòlids pirofòrics inflamables i residus que reaccionen en contacte amb l'aigua.
- **HP 4 - “Irritant”**: residus que quan s'apliquen poden provocar irritacions cutànies o lesions oculars.
- **HP 5 - “Toxicitat per aspiració”**: aquells que poden provocar una toxicitat específica en determinats òrgans per una exposició única o repetida, o que poden provocar efectes tòxics aguts per aspiració.
- **HP 6 - “Toxicitat aguda”**: residus que poden provocar efectes tòxics aguts per l'administració per via oral o cutània o com a conseqüència d'una inhalació per exposició.
- **HP 7 - “Carcinogen”**: aquells que indueixen càncer o augmenten la seva incidència.
- **HP 8 - “Corrosiu”**: residus que quan s'apliquen, poden provocar corrosió cutània.
- **HP 9 - “Infecció”**: aquells que contenen microorganismes viables, o les seves toxines, dels quals existeixen raons fundades per a creure que causen enfermetats a l'ésser humà o en altres organismes vius.
- **HP 10 - “Tòxic per la reproducció”**: són els que tenen efectes adversos sobre la funció sexual i la fertilitat dels homes i dones, així com al desenvolupament dels descendents.
- **HP 11 - “Mutagen”**: residus que poden provocar un canvi permanent en la quantitat o en l'estructura del material genètic d'una cèl·lula.
- **HP 12 - “Alliberació d'un gas de toxicitat aguda”**: residus que emeten gas de toxicitat en contacte amb l'aigua o amb un àcid.
- **HP 13 - “Sensibilitzant”**: aquells que continguin una o diverses substàncies que tinguin efectes sensibilitzants per a la pell o els òrgans respiratoris.
- **HP 14 - “Ecotòxic”**: residus que poden presentar o presenten riscos immediats o diferits per a un o més compartiments del medi ambient.
- **HP 15 - “Residus que poden presentar una de les característiques de perillositat abans mencionades que el residu original no presentava directament”**.

Aquests residus no podran ser emmagatzemats a les deixalleries per un període superior a sis mesos. Les deixalleries tipus mòbils, minideixalleries, bàsica, A, B i C s'encarreguen de la recollida d'aquests residus. Els residus especials s'han de localitzar a la coberta de la deixalleria en una superfície aproximada d'uns 15 m².

LA GESTIÓ DE RESIDUS ESPECIALS A LES DEIXALLERIES

A continuació detallem els residus especials que poden acceptar les deixalleries:

Residu	Codi LER
Bateries	160301
Piles i acumuladors	200133
Olis minerals	130206
Radiografies	090107
Tòner amb substàncies perilloses	080317
Filtres d'oli	160107
Envasos buits que contenen restes de substàncies perilloses	150110
Cables amb substàncies perilloses	170410
Termòmetres i Hg	200121

Els residus especials, no poden gestionar-se com a residus ordinaris, requereixen un **tractament especial** per evitar **efectes perjudicials en el medi ambient o la salut de les persones**.

A les deixalleries també s'emmagatzemen un determinat grup de residus especials anomenats Residus Especials en Petites Quantitats (REPQ). Són una tipologia de residus de molt diferent índole, com ara: pintures, dissolvents, reactius de laboratori, vernissos, olis, etc., així com els recipients que els contenen. Tots aquells que en el seu envàs original apareix un pictograma de perillositat.

La gestió dels REPQ és difícil pel fet que aquests residus són de diferents tipologies i la quantitat a gestionar de cadascun d'ells és petita, per tant es fa necessari una **reagrupació prèvia** a la tramesa a les plantes de tractament autoritzades. Queden específicament fora de la categoria de REPQ els residus que per llei han de ser gestionats pels Sistemes Integrats de Gestió (SIG) o Sistemes Col·lectius de Responsabilitat ampliada del productor (SCRAP), com per exemple: envasos de consum domèstic, medicaments caducats, pneumàtics, piles i acumuladors, envasos fitosanitaris, residus d'aparells elèctrics i electrònics o aquells que, en un futur, estableixi la normativa vigent.

Grup de REPQ	Codi LER
Àcids	200114
Bases	200115
Productes comburents	130703
Dissolvents no halogenats	140603
Dissolvents halogenats	140602
Sòlids i pastosos (pintures, coles i vernissos)	200127
Reactius de laboratori	160506
Cosmètics	200132
Aerosols	160504
Envasos a pressió (excepte aerosols) que contenen o estan contaminats de substàncies perilloses	150110
Oli vegetal contaminat	200126
Olis lubricants contaminats	130206
Filtres d'oli	160107
Fibrociment	170605

En aquest cas, s'encarregaran el mateix tipus de deixalleries per a la recollida d'aquests residus. Igualment, aquests residus no podran ser emmagatzemats a les deixalleries per un període superior a sis mesos. L'espai d'emmagatzematge d'aquests residus estarà tancat i ventilat.

Qual és l'etiquetatge que han de portar aquests residus?

Els residus especials s'han d'identificar amb la corresponent etiqueta. La informació que ha de constar en aquests tipus de residus són:

- Nom de l'agrupació de residu perillós: àcid, base, comburent...
- Codi LER (Llista Europea de Residus).
- Frases H i P (abans R i S).
- Pictogrames de perillositat.
- Classe de perillositat transport.
- Dades del productor.
- Data inici d'inici d'envasat.

LA GESTIÓ DE RESIDUS ESPECIALS A LES DEIXALLERIES

RESIDU: DISSOLVENT HALOGENAT	
CODI LER 140603	CODI DE PERILLOSITAT HP3+HP5
PRODUCTOR: XXXXXXXX DIRECCIÓ: C/XXXXXXXX TELÈFON: 22222222	
Data envasament: 20/09/2015	
	
INFLAMABLE	TÒXIC

Per les seves propietats i naturalesa, algunes substàncies són incompatibles entre sí, per que poden reaccionar de forma violenta. Es per això que aquestes substàncies no es poden emmagatzemar conjuntament.

ANTIC ETIQUETATGE

					
	+	-	-	-	+
	-	+	-	-	-
	-	-	+	-	+
	-	-	-	+	0
	+	-	+	0	+

+	Se pueden almacenar juntos
0	Solamente podrán almacenarse juntos, adoptando ciertas medidas
-	No deben almacenarse juntos

NOU ETIQUETATGE

						
	+	-	-	-	+	
	-	+	-	-	-	
	-	-	+	-	+	
	-	-	-	+	+	○
	+	-	+	○	+	

L'etiqueta deu ser firmament fixada sobre l'envàs, sent anul·lades, si fos necessari, les indicacions o etiquetes anteriors de forma que no indueixen a error o desconeixement de l'origen i el contingut de l'envàs a ninguna operació posterior. La grandària de l'etiqueta deu tenir com a mínim les dimensions de 10 x 10 cm.

Per tant, els envasos que contenguin residus tòxics i perillosos deuran estar etiquetats de forma clara, llegible e indeleble.

No cal que aquests residus porten etiqueta, sempre i quan a l'envàs apareguin marcades de forma clara les inscripcions indicades conforme amb els requisits exigits.

Com s'emmagatzemen els residus especials?

Les etiquetes a col·locar a les caixes on s'emmagatzemen els residus especials són subministrades pel gestor. S'han de col·locar adherida sobre la bossa de plàstic.

Aquestes residus s'emmagatzemen en les caixes subministrades pel gestor, classificats per grups. Les caixes s'identifiquen amb les etiquetes subministrades pel gestor.

Què cal tenir en compte?

- Llegir atentament les etiquetes del producte original per obtenir la màxima informació
 - Nom comercial.
 - Composició química.
 - Pictogrames.
 - Frases H (riscos per la salut i el medi ambient).
 - Frases P (consells de prudència).
- No s'han de dipositar directament a terra.
- No poden anar dins de bidons o paletitzats.
- S'emmagatzemen en les caixes corresponents classificats per grups, en posició vertical i tapats.
- Les caixes han de tenir posada la bossa interior (folrant la part exterior de la caixa).
- L'etiqueta del grup de classificació s'ha de fixar a la bossa de forma visible, a la part exterior de la caixa.
- Les caixes s'han de guardar en un lloc controlat, preferentment sota cobert i ventilat.
- Fora de l'abast del personal aliè a la deixalleria (tancat amb clau).
- Les caixes de 500 litres s'utilitzaran preferentment pels residus més grans (dissolvents i pintures).
- Les caixes de 60 litres s'utilitzaran per a la resta de grups
- La deixalleria haurà de disposar d'equips d'extinció d'incendis i de primers auxilis, que estaran senyalitzats convenientment.

LA GESTIÓ DE RESIDUS ESPECIALS A LES DEIXALLERIES

- El magatzem de residus peril·losos haurà d'estar perfectament senyalitzat.
- Senyalitzar les prohibicions i les mesures de seguretat per accedir.

Com s'han de gestionar els residus especials?

El 26 de maig de 2016 va finalitzar l'Acord Marc que establia les bases i condicions per a la gestió dels residus especials municipals recollits a les deixalleries. Des de llavors, la gestió i la contractació ha passat totalment als titulars del servei. La gestió d'aquesta fracció de REPQ's la pot fer qualsevol gestor autoritzat del Registre de Gestors que tingui autorització per a gestionar aquests residus.

L'Ens Local titular és qui contracta directament (o mitjançant explotadors) el servei pel procediment de contractació que escaigui (sense contractació derivada de l'Acord Marc).

Els ens locals titulars del servei de deixalleria, que tinguin despesa econòmica per la gestió dels REPQ poden sol·licitar el retorn del cànon. L'import a percebre pel 2017 són 500€/tn, per les tones lliurades i facturades al gestor contractat. Els gestors autoritzats faciliten les dades a l'ARC, per tant no cal presentar documentació justificativa però sí cal vetllar perquè aquests introdueixin les dades.

El destí dels REPQ son les plantes de recondicionament i recuperació. El procés de reagrupament per obtenir productes homogenis i en quantitat suficient per ser tractats, recuperats o inertitzats (en cas que la valorització no sigui possible), es fa en una planta de tractament de residus especials.

Els envasos d'aquest tipus de residus es netegen i es descontaminen pel seu posterior reciclatge. Per això, es realitzen processos químics com la neutralització, l'oxidació/reducció i hidròlisi, la solidificació o la filtració.

L'Acord de Març va tenir una durada de dos anys més una pròrroga de 2 més (2011-2016). La gestió i la contractació ha passat totalment als titulars del servei.

Quines son les despeses segons el tipus de deixalleries?

Per a les deixalleries bàsiques, deixalleria tipus A, B i C, el cost estimatiu dels contenidors per a la recollida de residus especials es el següent:

- Contenedor bateries: 326,63 €/unitat.
- Contenedor per olis: 692,50 €/unitat.
- Contenedor residus especials en petites quantitats: 885.60 € (4 caixes de 500 més 12 caixes de 60 l).

Recomanacions per a les deixalleries

1. La manipulació dels residus a la deixalleria ha d'evitar la barreja de diferents residus i el vessament accidental de substàncies contaminants al medi.
2. Les empreses encarregades del transport i tractament dels residus estaran autoritzades a tal efecte per l'agència de Residus i obraran a nivell documental segons la normativa vigent.
3. S'especificaran unes normes i limitacions per a aquest tipus de residus que hauran de quedar reflectides en el reglament de funcionament o en la corresponent ordenança.
4. Es respectaran les classificacions i l'emmagatzematge dels productes especials segons criteris marcats pels recuperadors de destinació.
5. Només s'acceptaran residus especials procedents de l'àmbit domèstic. Pel que fa a l'acceptació de residus especials de petites activitats econòmiques s'haurà de regular en la corresponent ordenança funcionament.
6. Es recomana que els residus més peril·losos i pesats es col·loquin a la part inferior per que com més amunt més inestabilitat i més risc de que caigui. Seguint l'orde d'inferior a superior, haurien de posar-se de més a menys perillós. És important evitar prestatges per sobre l'alçada del cap i distanciar els residus sensibles a l'aigua de possibles conduccions i matèries inflamables